

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van
houdende de wijziging van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 en het
Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen in verband met uitzonderingen voor
gastouderopvang

Op de voordracht van Onze Minister voor Medische Zorg, gedaan mede namens Onze
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van..., kenmerk ;

Gelet op de artikelen 1, vierde lid, 8, eerste lid, onderdeel f, 12 en 14 van de Warenwet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van vul in datum advies,
RvS., no. vul in nummer advies, RvS.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Medische Zorg van vul in datum nader
rapport, vul in kenmerk nader rapport), uitgebracht mede namens Onze Minister van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Artikel 3 van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 wordt als volgt
gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt “; en” vervangen door “;”.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een puntkomma,
wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. speeltoestellen die geplaatst zijn bij en gebruikt worden voor gastouderopvang,
bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang.

Artikel II

Het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, onderdeel d, komt te luiden:

d. kindercentrum: kindercentrum als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet
kinderopvang.

B

In artikel 2, derde lid, wordt “in het kader van kinderopvang” telkens vervangen door “in
een kindercentrum”.

C

In artikel 3, tweede lid, wordt "gebezigd in het kader van kinderopvang" vervangen door "gebruikt in een kindercentrum".

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister voor Medische Zorg,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

CONCEPT

Nota van toelichting

I. Algemeen deel

1. Inleiding

Dit besluit strekt er toe het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (hierna: WAS) 2023 en het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen te wijzigen in verband met uitzonderingen voor gastouderopvang. De wijziging van het WAS 2023 betreft het uitzonderen van speeltoestellen die geplaatst zijn bij en gebruikt worden voor gastouderopvang, bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang. Tevens wordt het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen gewijzigd. Het betreft het wijzigen van het begrip 'kinderopvang' in 'kindercentrum'.

2. Speeltoestellen

2.1 WAS 2023

Het WAS 2023 stelt veiligheidseisen aan attractie- en speeltoestellen waardoor de risico's bij het redelijkerwijs te verwachten gebruik door het publiek zoveel mogelijk worden beperkt. Dit houdt onder meer in dat kinderen zo veilig mogelijk kunnen spelen. Het WAS 2023 valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister voor Medische Zorg. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) houdt toezicht op de naleving van de regels. Het WAS 2023 is van toepassing op speeltoestellen die beschikbaar zijn gesteld voor publiek gebruik. Er is geen sprake van publiek gebruik, indien het speeltoestel uitsluitend in de sfeer van de particuliere huishouding wordt gebruikt.¹

2.2 Uitspraak rechtbank Rotterdam

In 2021 heeft de NVWA naar aanleiding van een melding over een ongeval met een speeltoestel een inspectie uitgevoerd bij een gastouder. De NVWA constateerde dat de speeltoestellen bij de gastouder niet voldeden aan het destijds geldende WAS en heeft de toestellen buiten gebruik gesteld en een boete opgelegd. De gastouder heeft tegen deze besluiten beroep aangetekend. Op 12 mei 2023 heeft de rechtbank Rotterdam uitspraak gedaan in deze zaak. De rechtbank oordeelde dat het WAS van toepassing is op speeltoestellen in de tuin van een gastouder, aangezien de speeltoestellen tijdens gastouderopvang beschikbaar worden gesteld voor publiek gebruik.² De GGD en gastouderbranche gingen ervan uit dat het WAS niet van toepassing was op speeltoestellen bij gastouderopvang. De GGD is door de gemeente belast met het toezicht op de naleving van de Wet kinderopvang (hierna: Wko). Tijdens inspecties van de GGD wordt nagegaan of gastouderopvang voldoet aan de kwaliteitseisen van de Wko.

2.3 Onduidelijkheid over toepassing WAS 2023 in de gastouderopvang

Naar aanleiding van de rechterlijke uitspraak is er binnen de gastouderbranche en bij de GGD'en onrust ontstaan over de vereisten waaraan speeltoestellen bij gastouderopvang moeten voldoen. Gastouderopvang vindt plaats in een particuliere woning, dat wil zeggen in de woning van de gastouder of de vraagouder. De speeltoestellen in de woning of in de tuin van de gastouder of de vraagouder kunnen buiten de gastouderopvang ook gebruikt worden door de particuliere huishouding. In de praktijk zou dit betekenen dat speeltoestellen die niet voldoen aan de veiligheidsvoorschriften van het WAS 2023 (zoals een reguliere schommel uit een speelgoedwinkel), wel

¹ Zie Reikwijdte notitie behorende bij het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS), Stct. 2007, 44, p.18.

² Rechtbank Rotterdam 12 mei 2023, [ECLI:NL:RBROT:2023:4035](https://www.rechtspraak.nl/ECLI/ECLI:NL:RBROT:2023:4035).

bespeelbaar zijn voor kinderen en vriendjes tijdens de uren dat er geen gastouderopvang is, maar onbespeelbaar tijdens de uren dat er gastouderopvang is. Vanwege het lastige onderscheid in de praktijk tussen publiek en privaat gebruik van speeltoestellen bij gastouderopvang heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid samen met de Minister voor Medische Zorg verkend of het wenselijk is dat speeltoestellen die gebruikt worden in de gastouderopvang worden uitgezonderd van de reikwijdte van het WAS 2023.

2.4 Waarborgen van de veiligheid van speeltoestellen in de gastouderopvang

Het doel van het WAS 2023 is het waarborgen van de veiligheid van speeltoestellen. Dit is vanzelfsprekend ook van belang voor kinderen in de gastouderopvang. Naast het WAS 2023 bestaan er echter andere instrumenten om de veiligheid van de gastouderopvang te waarborgen. Vanuit de Wko en artikel 7 van het Besluit kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang (hierna: Besluit kwaliteit gastouderopvang) inventariseert de houder van het gastouderbureau jaarlijks in alle voor kinderen toegankelijke ruimtes de veiligheid- en gezondheidsrisico's die de opvang van kinderen met zich brengt. Dit gebeurt samen met de gastouder. De Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang (hierna: Regeling kwaliteit gastouderopvang) stelt dat deze inventarisatie in ieder geval de beschrijving van de risico's op het terrein van de veiligheid van kinderen ten aanzien van valongevallen, verwondingen, beknelling en botsen bevat. Daarnaast moeten de houder van het gastouderbureau en de gastouder in een plan van aanpak aangeven welke maatregelen binnen welke termijn zijn of worden genomen in verband met de veiligheid- en gezondheidsrisico's die zijn geïdentificeerd. Het gastouderbureau heeft een begeleidende en controlerende rol bij het opstellen en actueel houden van de risico-inventarisatie en moet de opvanglocatie minimaal twee keer per jaar bezoeken. De GGD houdt (in opdracht van de gemeente) toezicht op de veiligheid van de opvang en inspecteert periodiek alle gastouders en gastouderbureaus.³ Indien de GGD constateert dat er geen sprake is van verantwoorde kinderopvang kan de gemeente handhavend optreden.

2.5 Uitzondering gastouderopvang van het WAS 2023

Gelet op de hierboven genoemde maatregelen heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid geoordeeld dat de veiligheid van speeltoestellen in de gastouderopvang voldoende is gewaarborgd. Om deze reden en vanwege het lastige onderscheid in de praktijk tussen publiek en privaat gebruik van speeltoestellen bij gastouderopvang, hebben de Minister voor Medische Zorg en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besloten tot aanpassing van het WAS 2023, waarmee de speeltoestellen in de gastouderopvang zullen worden uitgezonderd. De algemene productveiligheidseisen blijven wel van toepassing op de speeltoestellen bij gastouders. Dit betreft de eisen die worden gesteld aan producten voor de consument. Voor dagopvang en buitenschoolse opvang geldt de dunne scheidslijn tussen publiek en privaat gebruik van de buitenspeelruimte en speeltoestellen niet. Gastouderopvang verschilt in die zin van kinderopvang in een kinderdagverblijf, dat de opvang bij gastouderopvang wordt verzorgd in de eigen woning en dus in de privésfeer. De dagopvang en buitenschoolse opvang worden dan ook niet uitgezonderd van het WAS 2023.

3. Kinderbedden- en boxen

3.1 Nadere eisen voor kinderbedden en -boxen in de kinderopvang

³ Jaarlijks ieder gastouderbureau en minimaal 50 procent van de gastouders (artikel 1.62 tweede en derde lid Wko).

In 2007 is het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen gewijzigd en zijn op advies van de Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: VWA, voorloper van de NVWA) aanvullende regels gekomen voor het gebruik van kinderbedden en -boxen in de kinderopvang. Deze regels zijn uitgewerkt in de Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang. De VWA constateerde namelijk in een onderzoek over bedden en boxen in kinderdagverblijven⁴ dat het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen en de Europese normen onvoldoende aandacht besteedden aan de bedden en boxen zoals ze gebruikt werden in de kinderopvang en heeft om die reden geadviseerd om het besluit op dit punt te herzien. Zo bleek dat sommige kinderbedden en -boxen in kinderdagverblijven niet voldeden omdat ze speciaal ontworpen waren voor kinderdagverblijven met specifieke eigenschappen (bijvoorbeeld op maat gemaakte stapelbedden en hoge boxen). Dit kon bij kinderbedden- en boxen in de kinderopvang leiden tot onaantoonbare veiligheidsrisico's met (verstikkings)ongevallen als mogelijk gevolg.

3.2 Nadere eisen niet passend voor gastouderopvang

De nadere regels gesteld in de Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang zijn momenteel van toepassing op kindercentra en gastouderopvang. In de praktijk is dit onwenselijk gebleken voor gastouderopvang. De constructies waarvoor de nadere eisen gelden zijn niet gebruikelijk bij de gastouderopvang. Zo is in de gastouderopvang de setting kleiner en is het gebruik doorgaans minder intensief. In de praktijk wordt er in de gastouderopvang gebruik gemaakt van bedden en boxen die bedoeld zijn voor particulier gebruik in plaats van de stapelbedden en hoge boxen die speciaal zijn ontworpen voor gebruik in kindercentra. Als gastouderopvang zou moeten voldoen aan de nadere eisen dan zou dit betekenen dat kinderen tijdens opvangtijd niet in hun eigen bedje zouden mogen slapen of dat in de particuliere woning (veel duurdere) bedjes moeten worden geplaatst die speciaal zijn ontworpen voor een kinderdagverblijf.

3.3 Uitzondering gastouderopvang van Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang

Gelet op deze ongewenste gevolgen hebben de Minister voor Medische Zorg en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid besloten dat de nadere eisen die gelden voor de kinderopvang niet van toepassing zijn op kinderbedden en -boxen in de gastouderopvang. De algemene veiligheidseisen van het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen en het toezicht daarop door de NVWA blijven wel van toepassing op gastouderopvang. Ook toezicht en handhaving op de veiligheid van de gastouderopvang door respectievelijk de GGD en de gemeente blijven van kracht (zie paragraaf 2.4). In verband met het wijzigen van de Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang wordt het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen aangepast door het begrip 'kinderopvang' te wijzigen in 'kindercentrum'.

4. Consultatie

Het ontwerp van dit besluit is van [datum] tot en met [datum] voorgelegd ter internetconsultatie. [PM]

5. Gevolgen voor regeldruk

De uitzondering voor gastouderopvang zorgt voor een vermindering van de administratieve lasten voor de gastouders, omdat zij geen (aparte) gegevens meer bij hoeven te houden voor de handhaving door de NVWA over de veiligheid van speeltoestellen en kinderbedden- en boxen. De veiligheidsregels lopen mee in de

⁴ Kamerstukken II, 29800 XVI, nr. 134.

administratie van het toezicht door de GGD en hebben daardoor geen noemenswaardig effect op de administratieve regeldruk.

Daarnaast leidt de uitzondering voor gastouderopvang ertoe dat er geen kosten gemaakt hoeven te worden om te voldoen aan de veiligheidsvoorschriften van het WAS 2023 of aan de eisen die specifiek gelden voor kinderbedden en -boxen in kindercentra.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) [PM]

6. Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

Het ontwerp van dit besluit is in verband met de eventuele gevolgen voor de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid voorgelegd aan GGD GHOR Nederland, de VNG, de Inspectie van het Onderwijs en de NVWA. [PM]

II. Artikelsgewijs

Artikel I

Met artikel I wordt geregeld dat het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 niet van toepassing is op speeltoestellen die geplaatst zijn bij en gebruikt worden voor gastouderopvang, bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang. Dit betekent dat speeltoestellen op het woonadres waar de gastouderopvang plaatsvindt niet hoeven te voldoen aan de vereisten van het WAS 2023.

Artikel II

Met dit artikel wordt het begrip 'kinderopvang' gewijzigd in 'kindercentrum' in de artikelen 1, onderdeel d, 2, derde lid, en 3, tweede lid, van het Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen. Voor het begrip 'kindercentrum' wordt aangesloten bij de definitie in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang.

Artikel III

Het besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.

Deze nota van toelichting wordt ondertekend mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De Minister voor Medische Zorg,